

VERSLAG ACTUALITEITENDEBAT GRONINGEN
Inzake Uitspraken burgemeester in interview met Shell
Aangevraagd door SP en Stadspartij voor Stad en Ommeland

Datum: 23 januari 2019
Plaats: oude raadzaal
Tijd: 16.00 – 16.40 uur

Aanwezig: mevrouw I.M. Jongman-Mollema (plv. voorzitter, ChristenUnie), de dames F.T. Folkerts (GroenLinks), C.T. Nieuwenhout (GroenLinks), A.M.M. Schouten (GroenLinks), M. Wijnja (GroenLinks), C.E. Bloemhoff (PvdA), K.W. van Doesen-Dijkstra (D66), L.L.B. Wobma (SP), E. Akkerman (VVD), G. de Vries (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren J. van Hoorn (GroenLinks), W.B. Leemhuis (GroenLinks), N. Nieuwenhuijsen (GroenLinks), T.J. Bushoff (PvdA), J.P. Loopstra (PvdA), H.E.H. van Niejenhuis (PvdA), B.N. Benjamins (D66), D. Brandenbarg (SP), J.P. Dijk (SP), B. de Greef (SP), W.H. Koks (SP), G.B.H. Brandsema (ChristenUnie), W.I. Pechler (Partij voor de Dieren), T. van Zoelen (Partij voor de Dieren), M. Bolle (CDA), H.P. Ubbens (CDA), E.P. Bakker (100% Groningen), A. Sijbolts (Stadspartij voor Stad en Ommeland), M.J.H. Duit (Student en Stad), A.J.M. van Kesteren (PVV)

Namens de griffie: de heer A.G.M. Dashorst (griffier)

Namens het college: de heer P.E.J. den Oudsten (burgemeester)

Secretaris (plv.): de heer K. van der Wal

Verslag: de heer J. Bosma

Dhr. Dijk (SP):

- Hevelt dat meerdere kabinetten Groningers in de steek hebben gelaten door niet hun belangen, maar vooral die van NAM, Shell en Exxon te dienen. Foute multinationals zijn louter uit op winstmaximalisatie en betalen nauwelijks belasting, terwijl inwoners opdraaien voor de lasten en de ellende.
- Vindt het niet meer dan vanzelfsprekend dat Shell op moet draaien voor vlot en ruimhartig afhandelen van de schade, zoals de burgemeester in het interview stelt.
- Is van mening dat NAM en Shell alleen moeten betalen, de Groningers gaan over de inhoud.
- Begrijpt niet waarom de burgemeester mee heeft gewerkt aan een publicatie die alleen uit is op zelfpromotie. De gevolgen van uitbuiting voor mens en natuur interesseren Shell niets.
- Wil weten waarom de burgemeester gesprekken voert met Shell en hoe de raad daarover geïnformeerd wordt. Stoppen met deze gesprekken en verantwoording afleggen zijn aan te raden.
- Vindt niet dat Shell een rol heeft in het omvormen van Groningen tot schone en eerlijke energieprovincie. Kennis- en onderwijsinstellingen moeten beschermd worden tegen inmenging door foute multinationals. Groningen mag nooit meer afhankelijk zijn van Shell voor energie, infrastructuur, onderwijs en onderzoek.
- Stelt dat Shell geen enkele intentie heeft om te verduurzamen. Van de 29 miljard dollar aan investeringen in 2015 ging slechts 200 miljoen naar 'new energies', wat niet eens duurzame bronnen zijn. Shell gaat gewoon door met uitbuiting en het opwekken van smerige energie.
- Vindt het vragen om nieuwe problemen en niet bijdragen aan vertrouwensherstel om Shell een hoofdrol te geven in de toekomst van Groningen. Bestuurders moeten opkomen voor de belangen van inwoners, niet die van multinationals.
- Verzoekt de burgemeester zijn uitspraken terug te nemen en de ingediende vragen te beantwoorden.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij voor Stad en Ommeland):

- Verbaast zich in hoge mate dat de burgemeester een hoofdrol zegt te zien voor Shell in de energietransitie en onderwijs, terwijl het bedrijf dat pas door ingrijpen van politiek en rechtelijke macht tot de orde is geroepen.
- Vindt dat het doel niet altijd de middelen heiligt en roept onderhandelende fracties op partijen als Shell geen invloed te geven.

Dhr. Van Kesteren (PVV):

- Is van mening dat de burgemeester zich dient te onthouden van politieke standpunten.
- Ziet dat Shell als exponent van het grootkapitaal als een rode lap werkt voor de SP.
- Wijst erop dat de politiek verantwoordelijk is voor toekomstige uitbuiting door het klimaatakkoord met misstanden in kobaltmijnen en subsidieondernemers die duur verdiende belastingcenten afpakken.
- Stelt ook dat de politiek verantwoordelijk is voor winsten die Shell zal maken over de rug van gewone Groningers bij duurzame en smerige energie.

Mw. Van Nieuwenhout (GroenLinks):

- Stelt dat energietransitie de belangrijkste uitdaging van de eeuw is en iedereen raakt.
- Vindt dat Groningen voorop moet lopen, waarbij de inwoners regie hebben, ook wat betreft een vlotte en ruimhartige schadeafhandeling en de versterkingsoperatie. NAM en Shell past louter een financiële rol.
- Leest dat de burgemeester deze boodschap deelt, al waren kop en timing van het artikel ongelukkig. Centraal zou moeten staan de brief aan de Tweede Kamer vanuit de regio.
- Hoort de burgemeester volkomen terecht Shell wijzen op de verantwoordelijkheid schade te betalen en meer te doen, in Groningen en wereldwijd, door onder andere veel meer in te zetten op verduurzaming.

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt de bezwaren van de aanvragers begrijpelijk. Bij Shell staat winstmaximalisatie voorop en verduurzaming komt alleen voor uit realiteitszin, niet uit zorg voor mens en omgeving.
- Vindt dat instanties, burgers en gemeenten een hoofdrol in de energietransitie moeten spelen. Democratisch gekozen vertegenwoordigingen en organisaties kunnen hun belangen verdedigen, Shell niet.
- Is tevreden dat de burgemeester aankaart dat Shell na de biljoenenwinsten het voortouw moet nemen met een gedegen schadeafhandeling.
- Hecht eraan dat de energietransitie ook betaalbaar is voor lagere inkomens en dat alle gelden vanuit het Rijk ook aan dit doel besteed worden, zonder dat een multinational het als winst opstrijkt.
- Roept op met lokale partijen als Grunniger Power te praten om te profiteren van hun enorme kennis.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Noemt de vragen van de indieners onverstandig en tendentiekus.
- Vindt het juist nu de vijf punten uit de brandbrief in de Tweede Kamer zijn afgewezen van belang om als regio een front te vormen zodat er geen verdeeldheid gezaaid kan worden.
- Staat achter inwoners en bestuurders, zoals de burgemeester, die al jarenlang strijden voor snellere en betere schadeafhandeling en versterking. Het afvallen van de burgemeester voor politiek gewin past daar niet bij.
- Hoort liever geen mea culpa van de burgemeester, maar wel hoe hij verder in gesprek gaat met het Rijk.

Mw. Akkerman (VVD):

- Vindt het interview prima, zowel het pleidooi voor soepele en ruimhartige schadeafhandeling en versterking als aandacht voor optimale energietransitie en de kansen die dat biedt.
- Stelt dat daarbij alle goede ideeën meer dan welkom zijn, ook van bedrijven als Shell met kennis en kapitaal. Zonder hen is het een illusie te denken dat de energietransitie zou kunnen slagen.

Mw. Van Doesen (D66):

- Vindt dat de burgemeester op zorgvuldige wijze invulling geeft aan zijn verbindende rol door te wijzen op de verantwoordelijkheid van Shell voor schade, versterking en verduurzaming.
- Is het er niet mee eens dat sprake zou zijn van politiek getinte uitspraken.

Dhr. Duit (Student en Stad):

- Begrijpt de emoties die Shell losmaakt en is het eens met de SP wat betreft schadeafhandeling.
- Ziet wel mogelijkheden met Shell samen te werken aan een duurzame toekomst.

Dhr. Brandsema (ChristenUnie):

- Begrijpt het wantrouwen tegen Shell vanwege de langslappende procedures, de continue onzekerheid over de toekomst en het uitblijven van voldoende zichtbare stappen.

- Vindt dat de NAM, en dus aandeelhouders Shell en Exxon, alle schade en versterking moeten vergoeden zoals afgesproken. De burgemeester wijst ook op die morele plicht.
- Ziet wel een rol voor Shell in de economische ontwikkeling en energietransitie. De regio kan het zich niet veroorloven om geen gebruik te maken van alle kennis en kapitaal. Shell moet in beide rollen laten zien meer na te streven dan winsten voor aandeelhouders en meer opereren volgens het Rijnlants model.
- Vindt het interview de juiste balans uitstralen tussen aanspreken op verantwoordelijkheden en kansen.

Dhr. Bakker (100% Groningen):

- Vindt het interview evenwichtig wat betreft de korte termijn van schadeafhandeling en de lange termijn van energietransitie. Het is goed dat de burgemeester meteen begint met een vlammend betoog.
- Ziet wel een rol voor Shell weggelegd in de energietransitie, maar vindt 'hoofdrol' ongelukkig gekozen.
- Looft het werk van de burgemeester om deuren te openen en kansen te creëren. Bedrijven als Shell moeten daarbij niet uitgesloten worden, al mag er geen afhankelijkheidsrelatie ontstaan.

Burgemeester Den Oudsten:

- Vindt het goed te discussiëren over dit wezenlijke onderwerp, dat vele gevoeligheden kent.
- Heeft lang nagedacht of het verstandig was het interview te geven, maar hecht eraan gedachten mee te geven over de verantwoordelijkheden van Shell in het verleden, heden en de toekomst. Dat komt voort uit dezelfde emotie die da aanvragers van het debat verwoorden.
- Blijft achter zijn ongekend harde bewoordingen staan wat betreft de betrokkenheid van oliemaatschappijen in het verleden en de manier waarop de overheid daarmee om is gegaan.
- Verschilt van inzicht met de SP over de toekomst. Het regeerakkoord wijst Groningen aan als dé energieprovincie, maar daar is wel een goede strategie voor nodig met behulp van grote partijen. Die lijn is uitgezet door gemeenteraden en de provincie.
- Stelt dat de regio niet in staat is om zonder gebruikmaking van grote ondernemingen en steun van het Rijk en Europa de grote sprong te maken. Er zijn investeerders nodig, bijvoorbeeld in grote windparken op de Noordzee, in waterstoffabrieken en in stadsverwarmingssystemen.
- Zou het verdrietiger vinden wanneer Shell zijn handen aftrekt van Groningen. Na zoveel ellende veroorzaakt te hebben, is het tijd om niet alleen te halen, maar ook te brengen en iets terug te doen. Shell zou daarvoor kennis, kunde en beleidsmatige capaciteit in moeten zetten.
- Benadrukt dat Shell niet mag bepalen. Groningen moet zelf aan de knoppen zitten en raad en college moeten erg alert zijn op verbindingen met dergelijke partijen.
- Wijst erop dat het geen onthulling is dat Shell een betrokken partij is. Vorige jaar gaf Shell in de raadzaal een presentatie over de mogelijkheden energietransitie vorm te geven. Shell kijkt ook mee naar het vormgeven van stadsverwarming in Paddepoel/Selwerd.
- Wil niet in grote mate afhankelijk worden van Shell, maar wel zorgen dat Shell helpt Groningen sneller verder te komen in de energietransitie. Dat is ook goed voor de werkgelegenheid.
- Beamt dat het woord 'hoofdrol' ongelukkig gekozen was en heeft in het vuur van het gesprek willen aangeven dat het echt tijd is voor Shell om een grote rol te spelen en iets terug te doen voor Groningen.

Dhr. Dijk (SP):

- Vraagt of de burgemeester echt denkt dat Shell graag een rol wil spelen in de energietransitie vanuit schuldgevoel en medeleven met de Groningers die ze zo lang in de kou hebben laten staan, of dat het toch uit eigenbelang is.

Burgemeester Den Oudsten:

- Schat in dat beide aspecten een rol spelen voor Shell om te kijken wat in Groningen opgebouwd kan gaan worden: zowel hoe Shell zich de afgelopen jaren gemanifesteerd heeft als het overheidsbeleid om van Groningen dé energieprovincie te maken.

Dhr. Dijk (SP):

- Verzet zich tegen het beeld dat sommige partijen neerzetten alsof het om emotie zou gaan. Het is een rationele analyse over belangen en machtsverhoudingen.

- Geloof niet dat Shell ook maar enig gevoel heeft bij de Groningers die het jarenlang heeft uitgebuit.
- Verwacht dat exact dezelfde constructie zal ontstaan als de draak van het gasgebouw waarbij overheden en inwoners geen zeggenschap meer hebben. Het is onwaar dat dergelijke partijen nodig zijn, zij zullen de problemen juist verergeren.

Burgemeester Den Oudsten:

- Deelt de sterke emoties over het gasdossier, maar kijkt ook naar de toekomst.
- Verwacht dat de gewenste ontwikkelingen minder succesvol zullen zijn zonder het betrekken van partijen als Shell, waarbij zij nooit een positie mogen krijgen waardoor een afhankelijkheidsrelatie ontstaat zoals die van de afgelopen jaren.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij voor Stad en Ommeland):

- Is het met de burgemeester eens dat bedrijven, ondernemers en investeerders nodig zullen zijn om de energietransitie op gang te brengen.
- Wil duidelijkheid hebben over de afhankelijkheidsrelaties, zeggenschap en bevoegdheden van Shell en andere partijen. Hoe kan de lokale overheid afdwingen dat er geen afhankelijkheid ontstaat?

Burgemeester Den Oudsten:

- Stelt dat de gemeente in de stad aan de knoppen draait en partijen alleen onder eigen voorwaarden mee laat doen aan ontwikkelingen.
- Heeft niet diezelfde positie als het gaat om projecten als windparken op zee en waterstoffabrieken. Hier zullen altijd grote ondernemingen bij betrokken zijn, bijvoorbeeld via aanbestedingen.

Dhr. Van Kesteren (PVV):

- Vraagt de SP of de partij niet vreest dat er groene Shells gaan ontstaan in de duurzaamheidsgekte.

Dhr. Dijk (SP):

- Deelt die vrees niet. In het verleden zijn veel energievoorzieningen van onderop opgebouwd vanuit gemeentelijke energiebedrijven, die door neoliberale politici zijn verpatst.
- Reageert richting PvdA dat eenheid inderdaad belangrijk is, maar dat diezelfde PvdA in het vorige kabinet Groningen ook in de kou heeft laten staan.
- Vindt dat eenheid zou moeten betekenen dat iedereen massaal naast de Groningers gaat staan tegenover Shell. Er is inderdaad sprake van belangentegenstellingen, machtsverschillen en strijd.

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Neemt afstand van het politiseren van het onderwerp en het beeld alsof niet iedereen in de raad achter en naast de Groningers zou staan.

De voorzitter:

- Sluit de vergadering om 16.39 uur onder dankzegging.